

St. prp. nr. 74 (1976—77)

Om samtykke til ratifikasjon av en avtale mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 26. november 1976,
godkjent ved kongelig resolusjon samme dag.*

(Foredratt av utenriksminister Knut Frydenlund.)

Hovedlinjene i Regjeringens fiskerigrensepolitikk ble utformet i erklæringen av 26. september 1974. I lys av utviklingen har Regjeringens standpunkter senere ved flere høve vært lagt frem for Stortinget og debattert der. Senest har statsministeren i en erklæring i Stortinget 5. oktober d.å. fremlagt Regjeringens syn på den endelige timeplan for etableringen av en norsk økonomisk sone på 200 nautiske mil.

Det har hele tiden vært Regjeringens uttalte forutsetning at fiskerigrensepolitikken skulle gjennomføres med grunnlag i folkeretten, og etter kontakt og forhandlinger med berørte fremmede stater. Det har vært makt-påliggende for Regjeringen å sikre at en nyordning av verdens fiskerier skal skje uten slike forstyrrelser som kan skade forbindelsene mellom landene, og å sikre interessene for de norske fiskere som er avhengige av å drive fiske i havområder som vil falle inn under andre lands økonomiske soner. Regjeringen har derfor lagt vekt både på forhandlinger om gjensidige fiskerettigheter med andre land, og på forhandlinger om avtalte ordninger for nedtrapping av andre staters fiske i en overgangsperiode, der det ikke er tale om å utveksle gjensidige fiskerettigheter.

Fiskeforholdene i Barentshavet er av en slik art at en rasjonell ressursforvaltningspolitikk krever et nært samarbeid mellom Norge og Sovjetunionen som kyststater i området. Utkastet til en ny havrettskonvensjon forutsetter nettopp et nært samarbeid der

samme fiskebestander vandrer mellom havområdene utenfor to lands kyster. Å gjennomføre slikt samarbeid vil være en del av forpliktelsen knyttet til begrepet økonomisk sone. De etablerte fangstmønstre følger fiskeforekomstene, slik at norsk fiske foregår både utenfor Sovjetunionens kyst og utenfor norskekysten. På samme måte fisker sovjetiske fartøyer utenfor begge lands kyster. Vinterloddefisket er avhengig av innsiget til fastlandskystene, og alt etter hvor innsiget finner sted, vil de store norske fangster av denne bestand kunne finne sted utenfor norsk eller sovjetisk kyst. Når det gjelder norsk-arktisk torsk, vil en optimal beskatning av bestandene avhenge av at en finner frem til en rasjonell fordeling mellom fangst av ungfisk nord og øst i Barentshavet, og fangst av kjønnsmoden fisk og gytefisk i det som vil bli den norske økonomiske sone.

Med bakgrunn i disse forhold har det gjennom de seneste 20 år utviklet seg et relativt omfattende bilateralt samarbeid mellom Norge og Sovjetunionen innen fiskerisektoren. Samarbeidet har vært markert ved hyppige drøftelser mellom de to lands fiskeriministre, og har ellers gjort seg særlig gjeldende innenfor fiskeriforskningen. Det er lagt en ny ramme for dette samarbeid gjennom den avtale som er inngått mellom de to land om samarbeid innen fiskerinæringen den 11. april 1975, jfr. St.prp. nr. 86 (1974—75). Denne avtale tar sikte på innen rammen av nasjonal lovgivning og på gjensidighetsbasis å fremme samarbeid om praktiske spørsmål

Avtale mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

innen fiskerinæringen, med særlig vekt på bevaringstiltak og koordinering av fiskerivitenskapelig forskning. Det er under avtalen opprettet en blandet norsk-sovjetisk fiskerikommisjon.

Med sikte på å tilrettelegge forholdene for gjensidige fiskerettigheter etter etablering av en norsk økonomisk sone, er det senere ført forhandlinger mellom norske og sovjetiske myndigheter. Norske delegasjoner hadde drøftelser i Moskva i tiden 21.—27. mai og 12.—15. oktober 1976. Under den første forhandlingsrunde kom man frem til foreløpige utkast til avtalebestemmelser, som lå til grunn for de avsluttende forhandlinger i oktober.

Den norske delegasjon til den avsluttende forhandlingsrunde ble ledet av statsråd Jens Evensen og besto forøvrig av:

Statssekretær Arne Treholt
 Underdirektør Per Tresselt
 Utenriksdepartementet
 Kommandør Ole B. Hatlem
 Forsvarets Overkommando
 Underdirektør Kjell Raasok
 Fiskeridepartementet
 Assisterende fiskeridirektør
 Hallstein Rasmussen
 Fiskeridirektoratet
 Konsulent Jørn Krog
 Fiskeridirektoratet
 Fiskebåtreder Birger Olsen
 Norges Fiskarlag
 Disponent Kåre Blakstad
 Norges Fiskarlag
 Advokat Karl Nandrup Dahl
 Landsorganisasjonen i Norge

Den sovjetiske delegasjon ble ledet av fiskeriminister A. A. Isjkov og besto for øvrig av representanter for Sovjetunionens utenriks- og fiskeriministerier.

Etter at de to delegasjoner nådde frem til enighet om en avtaletekst, ble det ved Kgl. resolusjon av 15. oktober d. å. besluttet å undertegne en avtale om gjensidige fiskeriforbindelser. Avtalen ble deretter undertegnet i Moskva samme dag av de to delegasjonsformenn. Avtalens norske tekst følger som trykt vedlegg til denne proposisjon.

Hovedinnholdet i avtalen går ut på at hver part i samsvar med avtalens detaljerte bestemmelser skal gi den annen parts fiskefartøyer adgang til å fiske i det område utenfor 12 nautiske mil fra grunnlinjene der den utøver forvaltningen av fiskebestandene. I samsvar med hovedlinjene i det foreløpige forhandlingsresultat fra Havrettskonferansen om økonomiske soner forutsetter avtalen at ret-

ten til slikt fiske skal gjelde andeler av den totalt tillatte fangst. Det skal føres konsultasjoner om omfanget av disse andeler, idet det skal tas hensyn til rasjonell forvaltning av ressursene, fangstmetodene, partenes tradisjonelle fangstnivå og andre relevante faktorer. Det forutsettes anmeldelsesplikt for fiskefartøyer og lisensiering av disse. Fiskefartøyer fra det ene land som fisker i det annet lands forvaltningsområde skal overholde kyststatens nasjonale lover og forskrifter vedrørende fisket. Hver av partene skal sørge for at dens fartøyer overholder avtalens bestemmelser og andre forskrifter vedrørende fiske, og kyststaten skal i eget område kunne treffe tiltak i samsvar med folkeretten for å sikre at fartøyer fra den annen stat overholder avtalens bestemmelser.

Til de enkelte artikler bemerkes:

I innledningen bekreftes partenes felles ønske om å sikre bevaringen av fiskebestandene i farvannene utenfor deres kyster, og om å opprettholde rasjonell forvaltning og utnyttelse av disse bestander. Det fastlås at en viktig del av disse bestander utgjør et sammenhengende økologisk system som utnyttes av fiskere fra begge land. Det erkjennes at det er kyststatene i området som har hovedansvaret for bevaring og forvaltning av disse ressurser når det iverksettes utvidet fiskerijurisdiksjon for kyststatene i det atlantiske område. Det bekreftes at utvidelsen av kyststatens jurisdiksjon over de levende ressurser i farvann som støter opp til deres kyster, og utøvelsen av suverene rettigheter med hensyn til disse ressurser, skal skje i henhold til og i samsvar med anvendelige folkerettsprinsipper. Partene tar i betraktning arbeidet i FN's Havrettskonferanse, og tar til etterretning at den norske regjering har fremmet lovforslag om utvidelsen av Norges fiskerijurisdiksjon i en sone på 200 nautiske mil. På dette grunnlag gir partene uttrykk for ønsket om å fremme en forsvarlig utvikling av havets folkerett og å tilrettelegge vilkårene for sine gjensidige fiskeriforbindelser.

I artikkel 1 slås det fast at partene har en gjensidig plikt til å gi adgang for den annen parts fiskefartøyer til å fiske i det område utenfor 12 nautiske mil fra grunnlinjene der vedkommende stat utøver forvaltningen av fiskebestandene, på de vilkår som ellers følger av avtalen. Det forutsettes at forvaltningen av fiskebestandene omfatter bevaring av disse og regulering av fiske og fangst.

Artikkel 2 er nær knyttet til hovedbestemmelsen i det foreløpige forhandlingsresultat fra Havrettskonferansen. Det forut-

Avtale mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

settes at hver av partene for sine respektive forvaltningsområder hvert år skal fastsette den totalt tillatte fangst for de enkelte bestander eller kombinasjoner av bestander. De skal ta hensyn til bl.a. bestandenes gjensidige avhengighet, anbefalinger fra internasjonale organisasjoner når disse er kompetente til å treffe slike vedtak og andre relevante faktorer. Det forutsettes videre at hver av partene etter konsultasjoner med den annen part skal fastsette fangstandeler av disse bestander for den andre parts fiskefartøyer. Slike konsultasjoner skal kunne finne sted i den blandede fiskerikommisjon, eller gjennom andre passende kanaler. Ved fastsettelsen av fangstandelene skal det tas hensyn til behovet for rasjonell forvaltning av ressursene, fangstmetodene og vedkommende annen parts tradisjonelle fangstnivå, samt andre relevante faktorer. Det fastsettes videre at hver av partene skal etablere også andre fangstregulerende tiltak med sikte på å bevare fiskebestandene med sikte på å oppnå det størst varige utbytte, og på grunnlag av de beste tilgjengelige vitenskapelige data.

Etter artikkel 3 skal det gis underretning fra hver parts kompetente myndigheter om navn, registreringsnummer og andre relevante data, samt førerens navn, for de fiskefartøyer som vil drive fiske innen den annen parts forvaltningsområde. Underretning skal også gis for hjelpe- eller forsyningsfartøy som spesielt ledsager fiskefartøyene. På dette grunnlag skal hver part i samsvar med sin lovgivning gi nødvendige tillatelser for å tillate fiske av tildelte andeler.

I artikkel 4, første ledd, bestemmes at hver parts fiskefartøyer innen den annen parts forvaltningsområde skal rette seg etter vedkommende parts bevaringstiltak, lover og forskrifter, samt andre regler og vilkår vedrørende fiske. I henhold til annet ledd skal partene samarbeide med sikte på å nå frem til harmonisering av nye reguleringsiltak innen partenes forvaltningsområder i den utstrekning det er praktisk mulig. Det skal i henhold til tredje ledd gis passende forhåndsmeddelelse når det vedtas nye lover, forskrifter, regler eller vilkår.

I artikkel 5, første ledd, pålegges hver part å sikre at dens borgere og fartøyer overholder bestemmelsene i denne avtale og andre forskrifter vedrørende fiske. I annet ledd fastslås at hver av partene innen sitt forvaltningsområde i samsvar med folkeretten kan treffe slike tiltak som måtte være nødvendige for å sikre at den annen part overholder bestemmelsene i avtalen.

Partene gir i artikkel 6 uttrykk for prinsippet fra Havrettskonferansens fore-

løpige forhandlingsresultat om at det er elvestaten som har hovedansvaret for ferskvannsgytende fiskearter. Partene er enige om at fangst av slike arter ikke bør drives utenfor partenes forvaltningsområder. Partene vil iverksette disse prinsipper ved bilaterale avtaler, og vil samarbeide med sikte på bredere internasjonal avtaleregulering om dette.

I artikkel 7 forplikter partene seg til videre samarbeid om forsvarlig forvaltning og bevaring av fiskebestander som opptrer innen begge parters forvaltningsområder, og av bestander som opptrer både innen disse områder og i havet utenfor, samt andre bestander som er nær knyttet til disse.

I artikkel 8 er inntatt en forbeholdsklausul som forutsetter at andre eksisterende avtaleforhold mellom de to regjeringer fortsatt skal bestå. Den inngåtte avtale skal heller ikke ha innvirkning på partenes syn med hensyn til havets folkerett.

Avtalen skal i henhold til artikkel 9 ratifiseres eller godkjennes på annen måte etter hver parts statsrettslige krav. Bekrefteelser om at slik ratifikasjon eller godkjenning er foretatt skal utveksles så snart som mulig. Avtalen skal gjelde for et tidsrom av 10 år fra utvekslingen. Den skal deretter gjelde for etterfølgende perioder på 6 år, med mindre den er oppsagt minst 12 måneder før utløpet av en gyldighetsperiode.

Utenriksdepartementet og Havrettsministeren er kommet til at den foreliggende avtale danner et tilfredsstillende grunnlag for fremtidig utøvelse av norske og sovjetiske fiskerettigheter på gjensidig basis. Det legges vekt på at grunnleggende prinsipper fra det foreløpige forhandlingsresultat på FN's Havrettskonferanse er lagt til grunn i avtalen.

Avtalen har vært forelagt for Fiskeridepartementet, Forsvarsdepartementet, Justisdepartementet, Miljøverndepartementet, Norges Fiskerilag og Landsorganisasjonen i Norge, som ikke har hatt noe å bemerke til at avtalen ratifiseres.

Avtalen inneholder ikke bestemmelser om avgrensningen av det norske forvaltningsområde mot fremtidig sovjetisk forvaltningsområde. En legger her til grunn at den endelige avgrensning vil måtte følge den grenselinje som blir fastlagt for de to lands kontinentalsokler. Forhandlingene om sokkelgrensen i Barentshavet pågår fortsatt. Dersom avtale om dette ikke kommer i stand før etablering av den norske økonomiske sone, må spørsmålet om en midlertidig praktisk ordning for fiske i grenseområdene tas opp til nærmere vurdering, og slik det er gitt uttrykk for i Odelstingsproposisjon nr. 4 (1976—77).

Avtale mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under fremlagt utkast til proposisjon til Stor-

tinget om samtykke til ratifikasjon av en avtale av 15. oktober 1976 mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

Vi **OLAV**, Norges konge

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å fatte vedtak om samtykke til at Norge ratifiserer en avtale mellom Norge og Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser, undertegnet i Moskva 15. oktober 1976.

Tilråding fra Utenriksdepartementet ligger ved i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 26. november 1976.

Under Vår hånd og rikets segl

OLAV
(L. S.)

Odvar Nordli

Dag Berggrav

Avtale mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

Avtale mellom

Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker,

som minner om sitt langvarige samarbeid i fiskerispørsmål og sine bilaterale avtaler på dette område, særlig avtalen mellom Norges regjering og USSRs regjering om samarbeid innen fiskerieringen av 11. april 1975,

som på ny bekrefter sitt felles ønske om å sikre bevaringen av fiskebestandene i farvannene som støter opp til deres kyster, og om å opprettholde rasjonell forvaltning og utnyttelse av disse bestander,

som tar i betraktning at en viktig del av de levende ressurser i Norskehavet og Barentshavet representerer et sammenhengende økologisk system som utnyttes av fiskere fra begge land,

som tar til etterretning at iverksettelsen av utvidet fiskerijurisdiksjon for kyststatene i det atlantiske området vil kunne lede til overføring av fangstinnsetts til de farvann som er nevnt ovenfor, hvilket igjen vil kunne virke negativt inn på disse ressursers tilstand,

som erkjenner at det under disse omstendigheter i første rekke er kyststatene i området som er interessert i og bærer hovedansvaret for å finne løsninger for bevaring og rasjonell forvaltning av de levende ressurser,

som på ny bekrefter at utvidelsen av kyststatenes jurisdiksjon over de levende ressurser i farvannene som støter opp til deres kyster, og at utøvelsen i disse områder av suverene rettigheter for det formål å utforske, utnytte, bevare og forvalte disse ressurser, skal skje i henhold til og i samsvar med angjeldende folkerettsprinsipper,

som tar i betraktning arbeidet i De forente nasjoners tredje konferanse om havets folkerett,

som tar til etterretning at den norske regjering har fremmet lovforslag om utvidelse av Norges fiskerijurisdiksjon i en sone på 200 nautiske mil,

og som ønsker å fremme en forsvarlig utvikling av havets folkerett og etablere regler og vilkår for gjennomføringen av deres gjensidige fiskeriforbindelser,

er blitt enige om følgende:

Artikkel 1.

Hver av de kontraherende parter skal, i samsvar med de bestemmelse som følger nedenfor, gi adgang for den andre kontraherende parts fiskefartøyer til fiskeressursene i det område utenfor tolv nautiske mil fra de anvendelige grunnlinjer der den utøver forvaltningen av bestander av fisk og andre levende ressurser, herunder bevaring av disse, og regulering av fiske og fangst.

Artikkel 2.

I de områder som er nevnt i artikkel 1 i denne avtale, skal hver av de kontraherende parter for hvert år, som passende og med

Avtale mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

forbehold for justering når dette er nødvendig for å møte uforutsette omstendigheter, fastsette:

- a) den totalt tillatte fangst av enkelte bestander eller kombinasjoner av bestander, under hensyntaken til bestandenes gjensidige avhengighet, anbefalinger fra vedkommende internasjonale organisasjoner og andre relevante faktorer,
- b) etter konsultasjoner, enten i den blandede kommisjon som er opprettet i henhold til avtalen mellom Norges regjering og USSRs regjering om samarbeid innen fiskerinæringen av 11. april 1975 eller gjennom andre passende kanaler, andeler for den andre kontraherende parts fiskefartøyer, idet det tas hensyn til behovet for rasjonell forvaltning av de levende ressurser, fangstmetoder, det tradisjonelle fangstnivå for den andre kontraherende part og andre relevante faktorer,
- c) andre fangstregulerende tiltak med sikte på å bevare fiskebestandene ved å holde dem på det nivå som gir størst varig utbytte, slike tiltak skal baseres på de beste tilgjengelige vitenskapelige data.

Artikkel 3.

Hver av de kontraherende parter kompetente myndigheter skal underrette den andre kontraherende parts kompetente myndigheter om navn, registreringsnummer og andre relevante data, samt førerens navn, for de av sine fiskefartøyer som vil drive fiske innen det område som er nevnt i artikkel 1 i denne avtale for andeler som er tildelt i samsvar med bestemmelsene i artikkel 2 (b). Slik underretning skal også gis for ethvert hjelpe- eller forsyningsfartøy som spesielt ledsager disse fiskefartøyer. Ved mottakelsen av slik underretning skal hver av de kontraherende parter i samsvar med sin lovgivning meddele slike tillatelser som måtte være nødvendig for å sette den andre kontraherende part i stand til å fiske de tildelte andeler.

Artikkel 4.

1. Fiskefartøyer tilhørende den ene kontraherende part skal når de driver fiske i den andre kontraherende parts område som er nevnt i artikkel 1 i denne avtale, rette seg etter bevaringstiltak, lover og forskrifter, samt andre regler og vilkår vedrørende fiske, som er fastsatt av vedkommende kontraherende part.

2. De kontraherende parter skal samarbeide på den måte som er angitt i artikkel 2 (b) med sikte på å nå fram til harmonisering av nye tiltak for regulering av fisket i de områder som er nevnt i artikkel 1 i denne avtale, i den utstrekning det er praktisk mulig.

3. Ved vedtakelse av nye lover, forskrifter, regler eller vilkår skal det gis passende forhåndsmeddelelse om dette.

Artikkel 5.

1. Hver av de kontraherende parter skal sikre at dens borgere og fartøyer overholder bestemmelsene i denne avtale og andre forskrifter vedrørende fisket.

2. Hver av de kontraherende parter kan innen sitt område som er nevnt i artikkel 1 i denne avtale, i samsvar med folkeretten treffe slike tiltak som måtte være nødvendige for å sikre at den andre kontraherende parts fartøyer overholder bestemmelsene i denne avtale.

Artikkel 6.

De to kontraherende parter erkjenner at de stater i hvis elver anadrome bestander har sitt opphav, i første rekke har interesse av og ansvar for disse bestander, og er enige om at fangst av

Avtale mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker om gjensidige fiskeriforbindelser.

anadrome bestander ikke bør drives utenfor de områder som er nevnt i artikkel 1 i denne avtale. De to kontraherende parter er enige om å iverksette disse prinsipper ved bilaterale avtaler, og vil fortsette å samarbeide med sikte på å etablere multilaterale avtaler som gjenspeiler dette standpunkt.

Artikkel 7.

I samsvar med avtalen mellom Norges regjering og USSRs regjering om samarbeid innen fiskerinæringen av 11. april 1975 forplikter de kontraherende parter seg til å samarbeide direkte og gjennom egnede internasjonale organisasjoner for å sikre forsvarlig forvaltning og bevaring av havets levende ressurser, særlig med hensyn til:

- a) bestander av fisk og andre levende ressurser som opptrer innen de områder som er nevnt i artikkel 1 i nærværende avtale,
- b) slike bestander som opptrer i områder av det frie hav som ligger utenfor og støter opp til de områder som er nevnt i artikkel 1 i nærværende avtale, og
- c) andre slike bestander som står i et innbyrdes avhengighetsforhold til de bestander som er nevnt i punktene a) og b).

Artikkel 8.

Denne avtale skal ikke ha noen innvirkning på andre eksisterende avtaler mellom de to regjeringer eller på eksisterende multilaterale konvensjoner som de to regjeringer er parter i. Den skal heller ikke ha innvirkning på noen av de kontraherende parters syn med hensyn til havets folkerett.

Artikkel 9.

Denne avtale skal ratifiseres, godkjennes eller vedtas, og trer i kraft den dag ratifikasjons-, godkjennelses- eller vedtakelsesdokumenter utveksles, hvilket skal finne sted i Oslo så snart som mulig.

Denne avtale er inngått for et første tidsrom av ti år fra dagen for slik utveksling. Dersom den ikke av noen av de kontraherende parter bringes til opphør ved oppsigelse minst tolv måneder før utløpet av denne tiårsperiode, skal den forbli i kraft i ytterligere, etterfølgende seksårsperioder, med mindre oppsigelse blir gitt minst tolv måneder før utløpet av løpende seksårsperiode.

Utferdiget i Moskva, den 15. oktober 1976, i to eksemplarer, hvert på norsk og russisk, og begge tekster har like gyldighet.

For Kongeriket Norges
regjering

For Unionen av Sovjetiske
Sosialistiske Republikkers
regjering
